

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

«Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας»

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας.

Άρθρο 1

Είδη συλλογικών συμβάσεων εργασίας και αρμοδιότητα σύναψής τους

1) Η παράγραφος 2 του άρθρου 3 του ν. 1876/1990, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της με την υποπαρ. ΙΑ 11 εδ. 1, 2β και 4 του άρθρου πρώτου του Ν. 4093/2012, καταργείται και αντικαθίσταται ως εξής:

« 2. Οι κλαδικές, επιχειρησιακές και εθνικές ή τοπικές ομοιοεπαγγελματικές συλλογικές συμβάσεις δεν επιτρέπεται να περιέχουν όρους εργασίας δυσμενέστερους για τους εργαζόμενους από τους όρους εργασίας των εθνικών γενικών συλλογικών συμβάσεων».

2) Η παράγραφος 4 του άρθρου 3 του ν. 1876/1990, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 31 του ν. 3846/2010, καταργείται και αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Οι κλαδικές συμβάσεις συνάπτονται από πρωτοβάθμιες ή δευτεροβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις που καλύπτουν εργαζόμενους ανεξάρτητα από το επάγγελμα ή την ειδικότητά τους, ομοειδών ή συναφών επιχειρήσεων του ίδιου κλάδου και από εργοδοτικές οργανώσεις, ειδικά όμως για τους εργαζόμενους στις τράπεζες, σε περίπτωση που δεν υπάρχουν εργοδοτικές οργανώσεις του κλάδου, από μεμονωμένους εργοδότες που εκπροσωπούνται με κοινό εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο ή εκπροσώπους, εφ' όσον αυτοί οι εργοδότες καλύπτουν τουλάχιστον το 70% των εργαζομένων στον κλάδο».

3) Η παράγραφος 5 του άρθρου 3 του ν. 1876/1990, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παράγραφο 1 του άρθρου 37 του ν. 4024/2011, καταργείται και αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Οι επιχειρησιακές συλλογικές συμβάσεις συνάπτονται από συνδικαλιστικές οργανώσεις της επιχείρησης που καλύπτουν τους εργαζόμενους, ανεξάρτητα από την κατηγορία, τη θέση ή την ειδικότητά τους και εφόσον αυτές ελλείπουν, από τις ισχύουσες πρωτοβάθμιες κλαδικές οργανώσεις και από τον εργοδότη».

4) Η παράγραφος 8 του άρθρου 3 του ν. 1876/1990, που προστέθηκε με το άρ. 53 του ν. 4635/2019 καταργείται.

Άρθρο 2

Ικανότητα για σύναψη συλλογικών συμβάσεων εργασίας - Νομιμοποίηση εκπροσώπων

1) Το πρώτο εδάφιο του στοιχείου α της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν. 1876/1990, όπως αντικαταστάθηκε αρχικά με την παράγραφο 3 του άρθρου 37 του ν. 4024/2011 και στη συνέχεια τροποποιήθηκε με το άρ. 96 του ν. 4808/2021, καταργείται και αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ικανότητα για σύναψη συλλογικών συμβάσεων εργασίας έχουν: α. Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις εργαζομένων και εργοδοτών όλων των βαθμίδων στο πεδίο της δραστηριότητάς τους».

2) Η παράγραφος 2 του άρθρου 6 του ν. 1876/1990, όπως είχε τροποποιηθεί με το άρθρο 96 του Νόμου 4808/2021, επαναφέρεται στην αρχική της μορφή και η επιτροπή του άρθρου 15 του ν. 1264/1982, επανασυστήνεται με το παρόν καταργούμενης κάθε αντίθετης σχετικής διάταξης νόμου και η παράγραφος 2 του ν. 1876/1990 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Κριτήριο της αντιπροσωπευτικότητας είναι ο αριθμός των εργαζομένων που ψήφισε στις τελευταίες εκλογές για ανάδειξη διοίκησης.

Αμφισβήτηση της αντιπροσωπευτικότητας μπορεί να εγερθεί με προσφυγή συνδικαλιστικής οργάνωσης, αρμόδιας να υπογράψει αντίστοιχη συλλογική σύμβαση εργασίας, μέσα σε προθεσμία 10 ημερών από την κοινοποίηση του εγγράφου που προβλέπεται από το άρθρο 4 παρ.2 στην επιθεώρηση εργασίας, οπότε και αναστέλλονται οι διαπραγματεύσεις.

Η προσφυγή κρίνεται από την επιτροπή του άρθρου 15 του ν.1264/1982, η οποία επανασυστήνεται με το παρόν καταργούμενης κάθε αντίθετης διάταξης νόμου και η οποία αποφασίζει μέσα σε προθεσμία 10 ημερών. Σε περίπτωση που δεν εκδίδεται απόφαση μέσα στην παραπάνω προθεσμία, ο πρόεδρος της επιτροπής υποχρεούται να εκδώσει μόνος του απόφαση μέσα σε 48 ώρες. Κατά της απόφασης αυτής της επιτροπής δεν χωρεί άσκηση εφέσεως.

Η διάταξη αυτή ισχύει ανάλογα και όταν προκύψει περίπτωση αμφισβήτησης της αρμοδιότητας εργοδοτικής οργάνωσης κατά την υπογραφή συλλογικών συμβάσεων εργασίας».

3) Η παράγραφος 3 του άρθρου 6 του ν. 1876/1990, όπως αντικαταστάθηκε από την παράγραφο 4 του άρθρου 37 του ν. 4024/2011, καταργείται και αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Για τη νομιμοποίηση των εκπροσώπων των συνδικαλιστικών οργανώσεων εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις των καταστατικών τους».

4) Η παράγραφος 4 του άρθρου 6 του ν. 1876/1990, που προστέθηκε με το άρθρο 54 του ν. 4635/2019 καταργείται.

Άρθρο 3

Ισχύς συλλογικής σύμβασης εργασίας

Το άρθρο 7 του ν. 1876/1990 αντικαθίσταται ως εξής:

«α. Οι όροι ατομικών συμβάσεων εργασίας, που αποκλίνουν από ρυθμίσεις συλλογικών συμβάσεων, είναι επικρατέστεροι, εφόσον παρέχουν μεγαλύτερη προστασία στους εργαζόμενους.

β. Όροι εργασίας συλλογικών συμβάσεων εργασίας, που είναι ευνοϊκότεροι για τους εργαζόμενους, υπερισχύουν των νόμων

γ. Οι κανονιστικοί όροι της Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας (Σ.Σ.Ε.) έχουν άμεση και αναγκαστική ισχύ».

Άρθρο 4

Δέσμευση

Το άρθρο 8 του ν. 1876/1990, όπως είχε τροποποιηθεί με την υποπαράγραφο ΙΑ 11 εδάφ. 1, 2α και 4 του άρθρου πρώτου του νόμου 4093/2012 και διαμορφώθηκε εκ νέου με το άρθρο 97 του ν. 4808/2021, αντικαθίσταται ως εξής:

«α. Οι εθνικές γενικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας καθορίζουν τους ελάχιστους μισθολογικούς και λοιπούς όρους εργασίας, που ισχύουν για τους εργαζόμενους όλης της χώρας.

β. Οι κλαδικές, οι επιχειρησιακές και οι εθνικές ή τοπικές ομοιοεπαγγελματικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας δεν επιτρέπεται να περιέχουν δυσμενέστερους όρους εργασίας, για τους εργαζόμενους, από τους όρους της εθνικής γενικής συλλογικής σύμβασης εργασίας.

Στους εργαζόμενους αυτούς περιλαμβάνονται και οι εργαζόμενοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου στο Δημόσιο στα Ν.Π.Δ.Δ. και στους ΟΤΑ.

γ. Οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας όλων των κατηγοριών και βαθμίδων, δεσμεύουν όλους τους εργαζόμενους και όλους τους εργοδότες, που εμπíπτουν στο πεδίο ισχύος της κάθε συλλογικής σύμβασης, ανεξάρτητα αν είναι μέλη ή όχι των συνδικαλιστικών οργάνων ή οργανώσεων, που συνήψαν τη συγκεκριμένη συλλογική σύμβαση εργασίας».

Άρθρο 5

Χρόνος ισχύος της συλλογικής σύμβασης εργασίας

Οι όροι των συλλογικών συμβάσεων εργασίας εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι την υπογραφή νέας αντίστοιχης συλλογικής σύμβασης εργασίας, χωρίς κανένα χρονικό περιορισμό. Καμιά Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (Σ.Σ.Ε.) δεν μπορεί σε κάθε περίπτωση να έχει διάρκεια μικρότερη του έτους. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι περιπτώσεις 2 και 3 του άρθρου του 9 του ν. 1876/90.

Άρθρο 6

Συρροή

Το άρθρο 10 του ν. 1876/1990, όπως έχει τροποποιηθεί με το άρθρο 37 παρ. 5 του ν. 4024/2011, με το άρθρο 16 παρ. 1 του ν. 4472/2017, με το άρθρο πέμπτο παρ. 1 του ν. 4475/2017 και διαμορφώθηκε εκ νέου με το άρ. 55 του ν. 4635/2019, αντικαθίσταται ως εξής:

«α. Αν μια σχέση εργασίας ρυθμίζεται από περισσότερες ισχύουσες συλλογικές συμβάσεις εργασίας, εφαρμόζεται η πιο ευνοϊκή για τον εργαζόμενο.

β. Κλαδική ή επιχειρησιακή συλλογική σύμβαση εργασίας, υπερισχύει, σε περίπτωση συρροής, με ομοιοεπαγγελματική συλλογική σύμβαση εργασίας, εκτός εάν η ομοιοεπαγγελματική είναι ευνοϊκότερη για τους εργαζόμενους».

Άρθρο 7

Προσχώρηση και επέκταση εφαρμογής

Το άρθρο 11 του ν. 1876/1990, όπως είχε τροποποιηθεί αρχικά με το άρ. 37 του ν. 4024/2011 και στη συνέχεια με το άρ. 56 του ν. 4635/2019 και ισχύει σήμερα, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Συνδικαλιστικές οργανώσεις και εργοδότες που δεν δεσμεύονται από συλλογική σύμβαση εργασίας μπορούν να προσχωρήσουν από κοινού σε συλλογική σύμβαση εργασίας που αφορά την κατηγορία τους. Συνδικαλιστική οργάνωση εργαζομένων μπορεί να προσχωρήσει σε συλλογική σύμβαση εργασίας, από την οποία δεσμεύεται ήδη ο εργοδότης.

Η προσχώρηση γίνεται με ιδιωτικό έγγραφο, που γνωστοποιείται στα μέρη που έχουν συνάψει τη συλλογική σύμβαση εργασίας, κατατίθεται στις κατά τόπους υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας και καταχωρίζεται στο ειδικό βιβλίο συλλογικών συμβάσεων εργασίας. Στην περίπτωση της προσχώρησης ισχύουν οι διατάξεις των παραγράφων 2, 3, 4, 5 και 6 του άρθρου 5 του νόμου αυτού.

Προσχώρηση σε επιχειρησιακή συλλογική σύμβαση εργασίας δεν είναι δυνατό να γίνει από εργοδότη ή συνδικαλιστική οργάνωση άλλης επιχείρησης.

2. Με απόφασή του, που εκδίδεται μετά από γνώμη του Ανώτατου Συμβουλίου Εργασίας, ο Υπουργός Εργασίας μπορεί να επεκτείνει και να κηρύξει γενικώς υποχρεωτική για όλους τους εργαζόμενους του κλάδου ή επαγγέλματος συλλογική σύμβαση εργασίας.

Ειδικότερα η επέκταση ομοιοεπαγγελματικής συλλογικής σύμβασης εργασίας δεσμεύει όλους τους εργαζόμενους του επαγγέλματος, ανεξάρτητα από το είδος της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης, με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 10.

3. Την επέκταση μπορεί να ζητήσει και αρμόδια συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων ή των εργοδοτών με αίτησή της, που υποβάλλει στον Υπουργό Εργασίας. Η επέκταση ισχύει από την ημερομηνία της έκδοσης της απόφασης του Υπουργού και, στην περίπτωση που υπάρχει αίτηση, από την ημερομηνία υποβολής της.

4. Για τους εργαζόμενους στη γεωργία, κτηνοτροφία και συναφείς εργασίες καθώς και για τους κατ' οίκον εργαζόμενους, οι παραπάνω διατάξεις για την προσχώρηση και επέκταση συλλογικής σύμβασης εργασίας ισχύουν για τις συμβάσεις που συνάπτονται αντίστοιχα στους κλάδους αυτούς».

Άρθρο 8

Συμφιλίωση

Το άρθρο 13 του ν. 1876/1990, όπως ισχύει μετά και την αντικατάστασή του με το άρθρο 98 του ν. 4808/2021, αντικαθίσταται ως εξής:

«Για οποιοδήποτε θέμα που προκαλεί διένεξη με αφορμή τη σχέση εργασίας, και αν ακόμη δεν αποτελεί αντικείμενο συλλογικής σύμβασης, μπορεί να ζητηθεί για τη διευθέτησή του, από τις οικείες συνδικαλιστικές οργανώσεις ή και από τον εργοδότη ατομικά, η παρέμβαση συμφιλιωτή.

Ο συμφιλιωτής προσπαθεί να επιτύχει την προσέγγιση των απόψεων των μερών το συντομότερο δυνατό για τον τερματισμό της διένεξης. Στο τέλος της συμφιλιωτικής διαδικασίας συντάσσεται πρωτόκολλο που υπογράφεται από τα ενδιαφερόμενα μέρη και το συμφιλιωτή, στο οποίο βεβαιώνεται η συμφωνία ή η διαφωνία των μερών.

Σε περίπτωση που η διένεξη προκύψει κατά τις διαπραγματεύσεις για τη σύναψη συλλογικής σύμβασης εργασίας και η συμφιλιωτική διαδικασία καταλήξει σε συμφωνία, ακολουθεί η σύναψη συλλογικής σύμβασης εργασίας. Ο Υπουργός Εργασίας ή ο υπάλληλος που εξουσιοδοτείται από αυτόν ορίζει ως συμφιλιωτή έναν από τους υπαλλήλους της αρμόδιας κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Εργασίας ή της αρμόδιας επιθεώρησης εργασίας».

Άρθρο 9

Διαιτησία και Μεσολάβηση

Σε περίπτωση αποτυχίας των διαπραγματεύσεων ή αποτυχίας της μεσολάβησης, οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα μονομερούς προσφυγής στη διαιτησία, για τον καθορισμό όλων των όρων παροχής εργασίας. Ως προς τα ζητήματα που αφορούν στη μεσολάβηση και στη διαιτησία επαναφέρεται δια του παρόντος το νομοθετικό καθεστώς που ίσχυε κατά την δημοσίευση του ν. 1876/1990, καταργούμενης κάθε άλλης μεταγενέστερης του αρχικού νομοθετήματος, διάταξης νόμου.

Άρθρο 10

Επιαναφορά σε ισχύ συλλογικών συμβάσεων εργασίας.

Όροι συλλογικών συμβάσεων εργασίας, που ήταν σε ισχύ στις 29.2.2012 (ημερομηνία δημοσίευσης της Π.Υ.Σ. 6/2012), εφόσον αυτές έχουν λήξει, επανέρχονται σε ισχύ, από την έναρξη ισχύος της παρούσας.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Άρθρο 11

Αναδρομική αναγνώριση της προσαύξησης του μισθού και του ημερομισθίου λόγω προϋπηρεσίας. Αναδρομική κατάργηση της Π.Υ.Σ. (Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου) 6/28.2.2012, η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 4046/2012 και κάθε διάταξης που πάγωσε την προσαύξηση μισθού και ημερομισθίου λόγω προϋπηρεσίας

1. Καθορίζεται προσαύξηση των αποδοχών λόγω προϋπηρεσίας, σε όλους τους εργαζόμενους οι οποίοι αμείβονται με μισθό ή ημερομίσθιο.

2. Ως χρόνος προϋπηρεσίας αναγνωρίζεται ο χρόνος εργασιακής σχέσης με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας οποιασδήποτε μορφής (πχ. πλήρους ή μερικής απασχόλησης, εκ περιτροπής, ορισμένου ή αορίστου χρόνου κλ.π.), που έχει διανυθεί σε οποιονδήποτε εργοδότη και σε οποιαδήποτε ειδικότητα, ανεξάρτητα από την ημερομηνία έναρξης της εργασιακής σχέσης.

3. Η κατά τα ανωτέρω προσαύξηση λόγω προϋπηρεσίας καθορίζεται ως εξής:

A) Για τους υπαλλήλους με εξαρτημένη σχέση εργασίας, σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) για κάθε τριετία προϋπηρεσίας και έως τρεις (3) τριετίες και συνολικά σε ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) για προϋπηρεσία εννέα (9) ετών και άνω.

Β) Για τους εργατοτεχνίτες με εξαρτημένη σχέση εργασίας, σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) για κάθε τριετία προϋπηρεσίας και έως έξι (6) τριετίες και συνολικά τριάντα τοις εκατό (30%) για προϋπηρεσία δεκαοκτώ (18) ετών και άνω.

4. Η πιο πάνω προσαύξηση χορηγείται επί του καταβαλλόμενου μισθού και ημερομισθίου. Το ποσό της πιο πάνω προσαύξησης δεν συμψηφίζεται με την διαφορά μεταξύ καταβαλλόμενων και νόμιμων αποδοχών, σε περίπτωση που οι καταβαλλόμενες τακτικές αποδοχές είναι υπέρτερες των νόμιμων αποδοχών.

5. Η προσαύξηση των πιο πάνω παραγράφων ισχύει αναδρομικά από τις 14.2.2012.

6. Καταργείται αναδρομικά, από τότε που ίσχυσε, το άρθρο 4 της Π.Υ.Σ. 6/28.2.2012, η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 4046/2012, η οποία επίσης καταργείται αναδρομικά.

Επίσης καταργείται από τότε που ίσχυσε, κάθε διάταξη νόμου, κανονιστικών πράξεων, συλλογικών ή ατομικών συμβάσεων εργασίας ή διαιτητικών αποφάσεων, οι οποίες αντίκεινται στις διατάξεις της παρούσας.

Άρθρο 12

Επαναφορά συλλογικών διαπραγματεύσεων για τον καθορισμό του κατώτατου μισθού και ημερομισθίου

Από την έναρξη ισχύος της παρούσας το ύψος του κατώτατου μισθού και του κατώτατου ημερομισθίου καθορίζονται αποκλειστικά και μόνο μέσω συλλογικών διαπραγματεύσεων. Το άρθρο 103 του ν. 4172/2013, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο πρώτο υποπαράγραφος ΙΑ.6 περ. 2 του Νόμου 4254/2014, με το άρθρο δεύτερο του ν. 4564/2018, με το άρθρο 110 του ν. 4764/2020 και με το άρθρο 60 του ν. 4886/2022, καθώς επίσης και κάθε άλλη αντίθετη, στην προηγούμενη παράγραφο, διάταξη, τυπικού ή ουσιαστικού νόμου ή συλλογικής σύμβασης εργασίας ή διαιτητικής απόφασης, καταργείται.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

Άρθρο 13

Επαναφορά του 13^{ου} και 14^{ου} μισθού και της 13^{ης} και 14^{ης} σύνταξης.

α. Οι συνταξιούχοι όλων των ασφαλιστικών φορέων κύριας και επικουρικής ασφάλισης λαμβάνουν επιδόματα Πάσχα και άδειας, ανερχόμενα το καθένα στο μισό της μηνιαίας χορηγούμενης σύνταξης. Επίσης οι πιο πάνω συνταξιούχοι δικαιούνται επίδομα Χριστουγέννων, ανερχόμενο στο ποσό της μηνιαίας χορηγούμενης σύνταξης.

β. Επαναχορηγούνται τα επιδόματα εορτών Χριστουγέννων, Πάσχα και άδειας, που καταργήθηκαν και αφορούν υπαλλήλους, μισθωτούς και λειτουργούς του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ., ΟΤΑ καθώς και τα μόνιμα στελέχη των ενόπλων δυνάμεων, της ΕΛ.ΑΣ, του πυροσβεστικού και λιμενικού σώματος.

Το επίδομα Χριστουγέννων ανέρχεται στο ύψος των μηνιαίων αποδοχών και τα επιδόματα Πάσχα και άδειας στο ύψος του μισού των μηνιαίων αποδοχών, το καθένα.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ

Άρθρο 14

Κατάργηση ελαστικών σχέσεων εργασίας

α. Καταργείται κάθε διάταξη νόμου, που προβλέπει καθιέρωση μερικής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, οι υφιστάμενες σχέσεις εργασίας μερικής απασχόλησης μετατρέπονται, αυτοδικαίως, σε συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, πλήρους απασχόλησης.

β. Καταργείται κάθε διάταξη νόμου, που θεσμοθετεί την εκ περιτροπής εργασία.

γ. Καταργείται κάθε διάταξη νόμου, που αναφέρεται στη διευθέτηση του χρόνου εργασίας.

δ. Καταργούνται οι διατάξεις νόμων, που αναφέρονται στις εταιρίες προσωρινής απασχόλησης (ενοικίασης εργαζομένων). Από την έναρξη ισχύος της παρούσας, οι εργαζόμενοι των πιο πάνω εταιριών, που απασχολούνται σε άλλους (έμμεσους εργοδότες), θεωρείται, αυτοδικαίως, ότι συνδέονται, με σχέση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, με τους έμμεσους αυτούς εργοδότες.

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ

Άρθρο 15

Καταργούμενες διατάξεις.

Κάθε διάταξη νόμου ή κανονιστικής πράξης της Διοίκησης, αντίθετη προς τις διατάξεις της παρούσας, καταργείται, με την επιφύλαξη ευνοϊκότερων, για τους εργαζόμενους, διατάξεων, που περιέχονται σε νόμο, κανονιστική πράξη της διοίκησης, συλλογική σύμβαση εργασίας ή διαιτητική απόφαση, οι οποίες εξακολουθούν να ισχύουν.

ΜΕΡΟΣ ΕΒΔΟΜΟ

Άρθρο 16

Έναρξη ισχύος.

Η ισχύς της παρούσας, εάν δεν ορίζεται διαφορετικά, στις επιμέρους διατάξεις της, αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

Αθήνα, ...-.....-2024